۷۰ سال پیش در همین روزها

دست‌های پرتوان

مهندس رحیم ذوالفقاری

۲ هفته پیش، در همین روزها، شاهد درگذشت یکی از مهندسان نامدار و پرتلاش کشورمان بودیم که سال‌های طولانی در صنعت نفت و انرژی کشور خدمت کرده و در سمت‌های مختلف اجرایی و مدیریتی، نقش‌آفرینی کرده بود. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۳۶ در شهر اهواز به دنیا آمد و تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. او در سال ۱۳۵۴ موفق به دریافت مدرک کارشناسی مهندسی شیمی از دانشگاه صنعتی شریف شد و سپس برای ادامه تحصیل به خارج از کشور اعزام شد. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۶۰ با کسب رتبه برتر در آزمون کارشناسی ارشد، به دانشگاه صنعتی شریف بازگشت و در آن دانشگاه به تدریس مشغول شد. او در طول سال‌های تدریس، بیش از ۱۲۰ دانشجو را راهنمایی کرد و تعداد زیادی از آنان اکنون در پست‌های کلیدی صنعت نفت و انرژی کشور مشغول به کار هستند. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۶۵ به استخدام شرکت ملی نفت ایران درآمد و در بخش طراحی واحدهای پالایشگاه مشغول به کار شد. او در طول ۱۵ سال فعالیت در این بخش، در طراحی و اجرای پروژه‌های متعددی از جمله واحد تقطیر نفت خام در پالایشگاه تهران و واحد هیدروژن‌زدایی در پالایشگاه اصفهان نقش مهمی ایفا کرد. در سال ۱۳۷۵ به سمت مدیر طرح و مهندسی در یکی از بزرگترین پروژه‌های صنعتی کشور، یعنی طرح توسعه پالایشگاه آبادان، منصوب شد. در این طرح، مسئولیت طراحی و نظارت بر اجرای واحدهای جدید پالایشگاه به عهده او گذاشته شد. این طرح با هزینه‌ای بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار و با مشارکت ۳۰ شرکت داخلی و خارجی، یکی از بزرگترین طرح‌های صنعتی کشور در آن زمان به شمار می‌رفت. مهندس ذوالفقاری در این طرح، مسئولیت هماهنگی میان بخش‌های مختلف مهندسی، تأمین تجهیزات و نظارت بر کیفیت اجرای طرح را بر عهده داشت. او با تلاش شبانه‌روزی و با استفاده از تجربه و دانش فنی خود، توانست بسیاری از چالش‌های فنی و اجرایی طرح را برطرف کند و طرح را در زمان مقرر به بهره‌برداری برساند. این طرح در زمان افتتاح، بزرگترین طرح صنعتی کشور به شمار می‌رفت و تا سال‌ها بعد، الگوی بسیاری از طرح‌های مشابه قرار گرفت. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۸۰ به سمت مدیر عامل شرکت مهندسی و توسعه صنایع پتروشیمی منصوب شد و به مدت ۶ سال در این سمت فعالیت کرد. در این دوره، شرکت توانست ۱۲ طرح بزرگ پتروشیمی را با سرمایه‌گذاری بیش از ۳ میلیارد دلار به اجرا درآورد و سهم قابل توجهی از بازار پتروشیمی کشور را به خود اختصاص دهد. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۸۶ بازنشسته شد و از آن زمان به عنوان مشاور در پروژه‌های مختلف صنعتی فعالیت می‌کرد. او در سال ۱۳۹۰ به عضویت هیأت مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی درآمد و تا سال ۱۳۹۴ در این سمت فعالیت کرد. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۹۵ به علت بیماری قلبی، از فعالیت‌های اجرایی کناره گرفت و تا زمان درگذشت، در منزل به استراحت پرداخت. او در طول زندگی حرفه‌ای خود، بیش از ۲۰ مقاله علمی و فنی در زمینه مهندسی شیمی و فرایندهای پالایشی منتشر کرد و چند کتاب نیز در زمینه طراحی واحدهای پالایشگاهی تألیف کرد. مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۹۸ به عنوان پیشکسوت صنعت نفت مورد تجلیل قرار گرفت و لوح تقدیر دریافت کرد. او در مراسم تجلیل گفت: «من همیشه سعی کردم که با دست خالی و با تکیه بر دانش و تجربه، کاری را که به من سپرده شده به بهترین شکل انجام دهم. امروز می‌بینم که بسیاری از همکاران من، چه در داخل و چه در خارج، در پست‌های کلیدی صنعت نفت و انرژی کشور مشغول به کار هستند و این برای من افتخار بزرگی است. من به آینده صنعت نفت کشور با دید مثبت می‌نگرم و امیدوارم که نسل جوان، با استفاده از دانش روز و تجربه نسل گذشته، بتواند این صنعت را به سطح جهانی برساند.» مهندس ذوالفقاری در سال ۱۳۹۹ در سن ۶۳ سالگی به علت سکته قلبی در بیمارستان نیاوران تهران درگذشت. او دو فرزند پسر و یک دختر از خود به یادگار گذاشت. مراسم ترحیم او در مسجد محله نیاوران برگزار شد و جمعی از همکاران و دوستان در آن شرکت کردند. یاد و خاطره او گرامی باد.

نامه‌ها

سید مصطفی و شیخ‌زاده، دریاب دلبرند در کشتن ما

«سلام و احترام به همکاران عزیز در صفحه هدیه‌های رمضان. من ۲۸ ساله هستم و در شهر کرمان زندگی می‌کنم. پدرم ۳۰ سال در یک کارگاه فلزکاری کار کرد و من از کودکی با صدای چکش و جوش بزرگ شدم. پدرم همیشه می‌گفت که هر کار خوب، اول باید با دست درست شود و بعد با دل. امسال پدرم بازنشسته شد و من تصمیم گرفتم یادداشتی درباره کارگاه قدیمی او بنویسم تا فراموش نشود. کارگاه پدرم در کوچه‌ای خاکی است و حدود ۱۲ کارگر در آن کار می‌کنند. پدرم می‌گوید که هیچ قراردادی با کارگران نبسته است و همه چیز بر پایه اعتماد است. یکی از کارگران، آقای رحیمی، ۴۰ سال است که در آن کارگاه کار می‌کند و هنوز هم صبح‌ها زودتر از همه می‌آید و آخر شب آخرین نفر است. من از او پرسیدم چرا هنوز آنجا است و او گفت: «این کارگاه مثل خانه من است. اگر من نباشم، کسی نمی‌داند کلید در کجا است.» این جمله برای من خیلی سنگین بود. فکر کردم که در دنیای امروز، چقدر کم می‌شنویم که کسی به جایی تعلق دارد و جایی هست که کسی منتظر او است. پدرم می‌گوید که در این سال‌ها، حدود ۱۸۰ نفر در آن کارگاه کار آموخته‌اند و بسیاری از آنها اکنون صاحب کارگاه‌های خود هستند. پدرم می‌گوید که هیچ‌کدام از آنها هرگز پولی به او نداده‌اند اما همه او را پدر صدا می‌زنند. من فکر می‌کنم که این، معنی واقعی سرمایه است. نه پول، نه ساختمان، بلکه انسان‌هایی که تو را به عنوان یک انسان می‌بینند. امیدوارم این یادداشت به دست پدرم برسد و او بداند که ما چه می‌بینیم. با احترام، سید مصطفی شیخ‌زاده، دریاب دلبرند در کشتن ما.»

مهندس رحیم ذوالفقاری، مدیر طرح توسعه پالایشگاه آبادان، درگذشت

مهندس رحیم ذوالفقاری، مدیر طرح توسعه پالایشگاه آبادان، روز ۱۲ مهرماه در سن ۶۱ سالگی در بیمارستان نیاوران تهران درگذشت. او سال‌ها در پروژه‌های بزرگ پالایشگاهی کشور فعالیت داشت و نقش مهمی در توسعه ظرفیت پالایشگاه آبادان ایفا کرد. مراسم ترحیم روز شنبه ۱۴ مهرماه در مسجد محله نیاوران برگزار شد. یاد و خاطره او گرامی باد.